

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt. 50 kr. — A gazd. fők-
egylet tagjainak: egész évre 2 frt. félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. főkegyelet.
A szerkesztésért felelős:
TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésügyi közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyzari hirdetésnél 10 kr
többzari hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyilttér petitsora 25 kr.

Mezőgazdasági viszonyaink.

A magyar mezőgazdaság éltető eleme az országnak, ahol az ipar még gyermekkorát éli és ahol a kereskedelemnek ezernyi akadályllyal kell megküzdnie.

A terméstől függ a magyar nemzet jóléte és ha az ég megvonja tőlünk áldását, a magyar nép a legnagyobb nélkülözések rabja lesz és szenved, tür és megkínztatja magát a viszonyok mostohasága által. Régi tapasztalat, és már nem egyszer akadtak férfiak, kik ennek az állapotnak végét akarták vetni, olyan reformok létesítésével, melyek a mezőgazdasági munkák mellett ipari foglalkozásokat is honosítottak volna meg a nemzeti vagyonosodás érdekében. De eddig, fájdalom, ez a törekvés a kísérletezés szerény keretein túl alig ment és Magyarország ma is csak a mezőgazdaság hazája, a hol ez a foglalkozási ág képezi a lakosság keresetforrásának legnagyobb részét.

És ép ez a körülmény az, ami egész figyelmünket erre a térre hívja ki. Ha már a termelési munka egyéb ágazataiban bizonyos politikai tekintetek miatt nagyobb sikereket Magyarországon kivívni nem lehet, úgy legalább gyűjtsük össze erőnket a mezőgazdaság fejlesztésére. — Az időjárást ugyan nem lehet szabályozni, fagyot,

szárazságot, rozsdát elhárítani emberi tudásnak nem adatott, de ezeket az elemi csapásokat tetemesen le lehet szállítani romboló hatásuk tekintetében. Még a természet vasszigorának is parancsolhat az emberi ész és találékonyság és amit az elemek szeszélye lerombol, azt helyreütheti a szorgalom és a takarékoság.

A magyar gazdának a munkaideje most kezdődött. Itt az ideje gondoskodni a jövő termésről, mely ha ez évben nem javul, akkor féltő, hogy az Alföld rónáin is tanni leszünk az árva-megyei inség második kiadásának. A magyar gazdának végre egyszer szakítania kell a régi termelési tradíciókkal és alkalmazkodnia kell a mai viszonyokhoz, melyeket az új kor a tudomány segítségével létesített.

Rége óta a magyar gazda nem ismerte a gazdasági termelés sokoldalúságát, hanem taposta a megszokott utat ismert sablonok szerint. Ma ezzel a kényelmes termelési irányval szakítania kell. Mindent el kell követnie, hogy az időjárás szeszélyeivel szemben önvédelmét biztos alapokra fektesse, olyan különböző termelési módok meghonosításával, melyek az időjárás mostohaságának kevésbé vannak alávetve.

Csak ilyen úton lehet biztos elkerülni a lejtőt, mely az anyagi tönk szé-

lére vezet. Addig, amíg iparunk és kereskedelmünk más országok piaczaival versenyképes nem lesz, — e hazában egyedül a mezőgazdaság képezi a kereset forrását és épp azért a foglalkozások eme legszebbikére fordítsuk figyelmünket, minden szorgalmunkat és találékonyságunkat, ha kárpótlást akarunk találni iparunk és kereskedelmünk hiányosságáért. A.

Szarvasmarha-tenyésztésünk emeléséhez.

Nem tagadhatjuk el, hogy mióta a vas-megyei gazdasági egyesület s annak muraszombati főkegyelet rendezett járásunkban szarvasmarha díjazást és tisztavérű apaállatokat közvetítette: a marhatenyésztés itt-ott járásunkban is már ésszerűbben áztik.

Sajnos azonban, hogy a gazd. egyesület s hatóság ezen áldásos működése ép ott nem lesz méltatva, a hol arra a legnagyobb szükség volna: kisbirtokosainknál. Még sok ezeken vannak, kik gazd. egyeletünk létezéséről alig tudnak valamit, arról pedig fogalmuk sincs, hogy miért is létezik ezen egyesület.

Pedig csakis a gazd. egyelet az, mely gazdatársaink érdekeit szívén hordja s azt mindenkor megvédeni iparkodik. Azért tömörödjünk. Egyesült erővel csodát lehet művelni.

Gazdasági főkegyeletünk feladatának ez idén is mindenképpen megakar felelni, miért f. hó 9-én bikaárverést rendezett s a nyár folyamán szarvasmarhadíjazást is fog a járás erde legalkalmasabb helyen tartani. E kiállít-

ÖNTÁRGYAS

Tűskés Jánosék réczéi.

Elbeszélés. (Folytatás.)
Iria: BALOGH ISTVÁN.

A gazdaj Tűskés uram nem akarta oda adni a lányát annak az ágról szakadt Horgi Pistának, mert hiába, szegénynek nem szabad a szive szerint sz-retni. Elköltözött hát a legény Amerikába szerencse próbálni, azzal az édes hittel, hogy várni fog rá az, a kit olyan lelke mélyéből szer-tett. Haza jön gazdagon s oda áll a büszke Tűskés uram elé, oda önti lábaihoz az aranyakat, teljék bennök kedve, ha egyszer olyan nagy volt ára az egyetlen lányának.

A Lidi pedig várt, várt türelmesen hosszú hat esztendő, pedig még se esküdött, hogy várni fog, de az utolsó kezeszortára, az a fájdalomtól keserű utolsó csók jobban egymáshoz lánczolta őket, mint az oltári eskű.

A Pista csak nem jött... S ez alatt vivta iszonyu türelmét a szülői szeretet meg a szerelem s mind a kettő felett ott virrasztotta az édes reményiség, mely nem hagyta kétségbeesni a szegény lányt.

Irt is azóta egy levelet Pista, tele szerelmemmel, tele reményiséggel, hanem azt az apja nem adta oda Lidinek. Hátha elfelejti azt a legényt, hátha behezesti a fájó sebeket az idő. Hiszen jó orvosa az minden lelki fájdalomnak.

Hanem a Lidi csak nem tudott felejteti, an-

nak a kebelében csak viaskodott a két hatalmas ellenség tovább, most vitták az utolsó tusát.

Oda állt kettejük közé a rid-ig ész s azzal kezdte a békesítés munkáját, hogy tövestül kirt a remény szép virágát a szerető szívből. Irt ácsolt helyébe, beletemette a lángoló szerelmet s oda állította a szülői szeretetet a pusztá temető fölé: hadd unjonjon, hadd vigadjon azon a néma síron, hiszen nem zavarja az az alvó álmát, el van az temetve jó mélyen, hadd örüljenek a sír felett az élők.

Másnap este eljött a Hegedűs Pista Tűskésékhez, a cifra szűrét szépen felakasztotta a tornácban a esőbőr-bot mellé a szegre, a mint illik.

— 'e es jónapot adjon Isten Tűskés uram, mind közönségesen.

— Hozott az Isten, édes szolgám. De ritka madár vagy a mi házuk tájékán, szerelmes öcsém.

— Pedig szép csalogató madara van kel-mednek.

— Még se csalogatott erre, édes fiam.

— Nem olyan a természetem, hogy zoknya után fussak. Aztán meg csalogatni, csalogatott volna biz az, hiszen most is ide c-al a kelmed portájára.

— Nohát kerüli beljebb édes szolgám, gyönyörködjél benne. B-fordultak az első szalóba, a hol már a nemzetes asszony várta őket pogácsával meg borral.

— Isten hozott édes Pista lelkem, de ritkán mutatod magad erre a faluvégén,

— Nem is magam mutogatni járok én erre, most is hamis a számdékot.

— De már az csak nem volna szép ilyen be-cületes legénytől.

— P-dig bizony lopni járok én erre.

— Nem szokott a becsületes ember lopni.

— Már pedig ha másképp nem adnak neki, csak az ilyen is arra adja a fejét.

— No bizony bizony mi miattunk sose kár-hozzék el a lelked.

— D: hát igyál egyet, édes Pista szolgám, ebből a jó hegyaljaiból. A magam termésem. Szólj közbe Tűskés uram.

— Adta az ideu a hegyalja?

— Bizony nagyon szűken csepegett az Isten áldása, de azért a lakodalomra nem kérünk köle-ön.

— Meg is áldja az Isten a becsületes ember munkáját. A Tűskés uram egészségéért — mond Pista, kitűnően pohárat.

— Magad ha-zúrt, édes szolgám — viszonzá a kezintás közben. E közben előkerült a lány is a hátsó szobából, magával hozván a vendégnek kívül hagyott szűrét, leteszi a padkára s odatelepszik szépen rája. A Pista odaül melléje, megfogja szép-n a kezét, aztán cnyelgnek, beszélgetnek jókedvűen, bohóskodnak egymással, mint a szerelmesek szoktak. Ugy örül a két öreg lelke, mikor mindezeket látja. Olyan rég óhajtották már ők ezt.

— Az eltem-tett halott pedig alszik csendesen, álmát mi sem borbítja.

— Tudnál-e te engem szeretni, Lidi lelkem?

— Én minden jó emb-rt szeretek.

tásoknak egyrésztől feladata feltárni marhanyésztésük előrehaladását, másrészt pedig példát mutatni a lanyha gazdának, hogy miként kell elhárítani nevelni.

Rövid elmélkedésemet engedje meg a t. gazdaközönség, hogy egy tanácssal zárjam be. Ugyanis általános tapasztalt tény, hogy járásunkban már 1 éves korában, sőt néhol előbb is befedeztetik az őszborjút, pedig ez nagyon káros és gyakorlatlan eljárás; ha jó tejelő és szép marhaállományt akarunk, úgy legalább 2 éves kora előtt üszött befedeztetni nem szabad.

Fogadjuk egymás tanácsait, tömöröljünk s a siker nem fog elmaradni. GAZDA.

Közérdekű kérdések.

1. Van-e joga a közigazgatási hatóságnak utasítások elvégzésére a magánbirtokból kisajátítás nélkül valamit elfoglalni?

2. Vannak-e megállapított taxák, melyeken túl a magánfeleknek végzett irásért az alantas közigazgatási közegek nem követelhetnek? Hol találhatók ezek?

Feltevések:

ad 1. Az 1890. I. t. cz. 132. §. szerinti ha az ut fenntartása vagy gyalogjárdák előállítására érdekében egy meternél, illetve 50 centiméternél szélesebb területek szükségesek, ezek csak vagy a tulajdonos beleegyezése vagy törvényszerűt kisajátítás útján vehetők igénybe. Ebből tehát azt lehet érteni, hogy ha utfenntartásra 1 méter vagy gyalogjárdák előállítására 50 cm-nél több nem szükséges, azt esetleg el lehet foglalni.

ad 2. ha a kérdés tevője az alantas közigazgatási közegek alatt a körjegyzőket érti, úgy a választ Vas megyében a vármegye köztörvényhatóságának 1878. évi 7858. sz. és 1879. évi 15035. sz. szabályrendelete adja meg. Eszerint a körjegyzők körjegyzők díjszabályzata a magán ügyben — magán feleknek — teljesített szolgáltatás a következő összegeket írja elő: Egy eredeti leltár két lapig 50 kr., két lapon túl 1 frt. Egy eredeti szerződés egy ívig 50 kr., egy iven túl 1 frt. Folyamodvány 50 kr., egy felzet 5 kr. Birtokfelosztási tervrajz minden birtokrésztől egyenként 10 kr., de 50 km-nél több soha sem követelhető. Magánfelek részéről, magánfeleknek kiállított bizonyítványirásért irásdíj 20 kr. Végrendelet egy ívig 60 kr., egy iven túl 1 frt. Özfűlye egyezség két oldalig 1 frt., azon túl 2 frt. Nyilatkozat 50 kr., magánlevél 10 kr., mácolat oldalanként 10 kr. Emei többit nem szabad, de viszont a községi- vagy körjegyző, az itt felsorolt dolgokat nem köteles teljesíteni; továbbá

— Hát eljőnnél-e hozzá feleségül, szentem?
— Még sohse mondta, hogy legyen a felesége, aztán meg az édes szüleinnek is van szava a dologba.

— Hát a szived mit szól hozzá, édes kincsem?

— A szíven? Hiszen az nem tud beszélni, az enyém legalább nem szokott.

— Hát még sohsem hallottad a dobogását?

— De hallottam egy-zér regen, nagyon régen, hanem nem emlékszem már, hogy mit beszélte!

— Talán nem jól hallgattál a szavára?

— Igaz, hogy nem hallgattam rája, minek is, mikor én parancsolok neki.

— Aztán megtudnád-e parancsolni neki, hogy szeressen engem?

— Megparancsolni, megparancsolhatnám.

— Tudnád-e te nekem az én aranyos kis feleségem lenni?

— Hűségem gondviselője lennék kigyelmednek.

Pista még volt édesgöze a felelettel, nem is kérdésdöködött tovább szíve után, hiszen az ővé is olyan néma volt s kebele olyan eszdes. Nem is turbékolni gálamb kellett ő neki, asszonyt akart vinni a házhoz.

— Hát bizony e-cak lopni járok én erre a tájra, úgy vezem észre — szölt a Pista Tűskés uramhoz.

— De mikor beszéltes ember be-ületes uton is megnyerheti azt, a mit akar.

— A zrandékom úgy is be-ületes. Itt a kezem, Tűskés uram, hogy lánya les a feleségem, senki más!

— Nekem ugyan semmi szavam hozzá, a lányomat illeti, nem engem. Majd mi aztán engem illet. Elvégezzem én azt nélkül.

— Hiszen akkor akár mindjárt elvihetem.

— Hő-hő, kedves szolgám, nem megy ám az olyan könnyen, meg kell adni a módját.

— Sohse morizádom kigyelmed, akár tüstént elmehetünk a paphoz. Ez már csakugyan fényes bizonyosága a nagy szertetnek, gondolta magában a jó Tűskés uram. Aztán meg lánya is régen mosolygott ily szépen. (Vége köv.)

leltározásért 100 frt. ingy. n., 100 frt. 1000 frt. 1 frt., 1000 frt. 2000 frt. 1 frt. 50 kr. 2000 frt. 5000 frt. 1 frt., 5000 frt. 10,000 frt. 3 frt., 10,000 frt. 100 frt. bar mely értékig 4 frt. Ha a leltározás a jegyző állomási helyén kívül teljesítették, minden kilométernyi távolság után 15 kr. fuvarbér, de a fenti díjakon és fuvarbérben felül költő munká- vagy irásdíj nem jár s ha egy alkalommal a jegyző több leltárt is vesz fel egy községben, a fuvar egyszer jár s az felszandó; a jegyző a díjjegyzéket a leltárra tartozik reávezetni. *Rovatvezető.*

Hírek és különfélek.

— **Felhívás előfizetésre!** Az énevény végén tisztelettel kérjük t. előfizetőink! kiknek előfizetése lejárt, úgy azokat is, kik irántuk tartozásban vannak, szíveskedjenek előfizetéseket megújítani, illetve tartozásukat leróni.

Tisztelettel A kiadóhivatal.

— **Vasutunk** előmunkálataival megbizott Könyves Tóth Mihály szakmérnök arról értesít bennünket, hogy már az egész vasuti tervezet kész, csakis a költségvetés leírása hiányzik és hogy ápril 15-éig a műveletet mindenesetre a vasuti végrehajtó-bizottságnak beadja.

— **Vasvármegye legújabb diadala.** A szövetségbe lepett gazdasági egyesületek a f. hó 4-én Budapesten tartott nagy gyűlésükön jelentékeny többséggel fogadták el — Radó Kálmán alapos indokolása után — a vasmegei gazdasági egyesület azon indítványát, hogy a gazdasági érdekképviselet kérdése bizottság alapon oldassék meg, illetőleg a gazdasági egyesületek, mint tisztán társadalmi uton alakult autonóm testületek hagyassanak meg.

— **Szegélyeszek.** A muraszombati kisdődőv öntözés a megyei kisdődőv egyesületől 200 frt segélyt kapott. A jánoszázi alsókota ipariskola 130 frt, a muraszombati 100, a szentgotthárdi 80, a pinkafői és vasvári a. f. ipariskola pedig 100—100 frt állami segélyben lett részesítve. A szombathelyi főiskola tanítói könyvtára számára 146 frtnyi összeget engedélyezett a közoktatási kormány.

— **A muraszombat-gyanafalvai 6. vasuti** nagyerdekltség végrehajtó-bizottsága f. hó 15-én délután 2 órakor a szolgabírószághoz hivatalos helyiségében ülést tart, melyre a t. bizottsági tag urak tisztelettel meghívhatók. Tárgyszorozat: 1. A segély ügyében a törvényhatóság-hoz intézendő kérvény tárgyalása. 2. Előterjesztés a nyomjelzési költségokról. 3. Indítványok. Muraszombat, 1892. ápr. 9. *Pollák Pongrácz*, végreh. bizott. elnök.

— **Áthelyezés.** Matyasecz István muraszombati kir. járásbírósi irnokot a m. kir. igazságügyminiszter a zala-egerszegi kir. törvényszékhez helyezte át és helyébe Herrmann Illes igazolmányos és. kir. tüzemestert ideiglenes minőségben a muraszombati kir. járásbírószághoz nevezte ki.

— **Felhívás a zongoratanítás ügyében.** Alulirt szabad időmber a zongora szakz-rű tanítással kívánván foglalkozni, tisztelettel értesítem a t. szülöket, hogy f. évi május hó 1-je óta hetenként 3-szor, 2—2 óráni át, havi 5 frtnyi utólagos díjtelék mellett, zongoraleckeiket adok. Az összes jelntkezőkelt kezdő, haladó és a magasabb zongorajátásban résztvevőkre, azaz három csoportra fogom osztani, keszedükre arról, hogy a kezdők a teljes zongora-iskolát 12—14 hónap alatt, a haladók 6—10 hónap alatt elvégezék úgy, hogy azontul a saját szorgalmukból, minden segítés nélkül a könnyebb tánc- és klasszikus zenedarabokban tovább képezhetik magukat. A magasabb zongorajátásban csoportjában levőkkel a nehezebb opera-részleteket, kiválóbb tánc- és klasszikus műveket fogánák begyakorolnati, jótállván arról, hogy azok minden egyes művet, a zene szabályaihoz mindenen alkalmazkodva, a lehető legfinomabb hangárnyalatokban eljátszassák. — A zongoraoárak az általam e célra felveendő zongorateremben, itt helyben lesznek megtartva, azonban a t. szülők kívánatára házánl is adhatok leckeiket. Ezen es-tében a díjazás külön megállapodás tárgyát képezi, habár ilyen módon korántsem lehet azt az eredményt elérni, mint ha a tanulók egymást buzdítva, egyik a másik példáján okolva, együttesen tanulnak. Minden hónap utolsó 4 órája nyilvános leend a t. szülőkre nézve, hogy gyermekeik hely előhaladásáról, saját maguk meggyőződhessenek. Ezen felül a haladók és a magasabb zongorajátásban résztvevőkkel, a helybeli dal- és zeneügyetl szives közreműködése mellett — ha a viszonyok megengedik — évenként 2—3 hangversenyt is szándékozom adni. Már most az elérhető legjobb eredmény iránt való felelősséget magamra vállalva, kérem a t. szülöket, hogy gyermekeiket tek. Csorna Jenő urnál, mint a helybeli dal- és z-neegyelt elnökéül beiratni legyenek szivesek. Muraszombat, 1892. ápr. 9. *Kitűnő tisztelettel Pusztai József*, tanító.

— **Néma embernek** baját is megértette a helybeli csendőrségünk. Ugyanis folyó hó 1-én nagy lekendezés beállit a csendőrlaktanyába egy

ismeretlen illetőségű és nevé néma vándor-czipész — ki különben sajátgyarmányu velozépéjén utazza be hazánkat s gyógyit jóravaló magyar eszmáit, cipőt, sarut — s kézzel-lábbal mutatja, (mert elmondani nem tudta), hogy Birözseken szégyens vagonától megfosztották lelketlen emberársai. Csendőrségünk kitűzra a mimikából a baj állását, azonnal neki indult a tettesek keresésére s helyes nyomon haladt, mert még az nap Csines Ferencz bírószeiki kövecse-segéd és Fliszár Alajos kőhözai kocsislegény személyében a tetteseket kinyomozta s a kir. járásbírószágnak átadta. A tettesek 8 frt 50 kr. áru börtönműt loptak el; káros élnk mimikával adott halát, hogy kicsike vagona utáná megkerült. r. l.

— **Az iparos beteggyógyító pénztárak** megalakítása elrendeltetvén, a járasunkbeli iparosok a szentgotthárdi körbe osztottak be. Tudomunk szerint iparosaink több ízben f-l voltak szólítva iparistűllet alakítására, de az e célra öszhívott értekezletek eredményre nem vezettek s iparosaink kicsinyeskedő bizalmatlan agúnak tudhatók be, hogy most egy íd-igen járásbeli beteggyógyító pénztárhoz lettek beosztva; holott ha az iparistűllet annak időjén megalakult volna, most saját beteggyógyító pénztárunk l-tűtne.

— **Schleifer József** palnafaí gy. mesters különös kedvelője a hus-ételeknek, amiben ugyan semmi különös ninc, de Hunyadi csendőrmester azt mégsem találta egészen rendőn valónak, hogy nemcsak ő maga, hanem egész háznépe is a lebnkött vagy elhullott lovak husából táplálkozzék, miért is őt közegészség elleni kibégás miatt a hatóságánl feljelentette. A helyszínen megejett vizsgálat alkalmával egy kamarában felgátva, nagy mennyiségű részben friss, részben száritott, sőt rothadának indult állati hulladékok és esonok voltak. Kérdőre vonatván, először azzal végekezett, hogy nagyon el volt foglalta s nem ért rá a lebnkött állatok eltemetni, azért agatgatta be a szétdarabolt húst a kamrába, később azt mondta, hogy ezen húst kutyaé etetésére használja, azt azonban beismerte, hogy őt 7-én a csendőrk által t-ben éreztet. midőn egész háznépevel lóhsúló lakmározott. Hallomás szerint fészolgabírának a nem kényes gyomru gyepmestert, az állati hulladékok el nem temetése és lebnkött állatok huzának emberi eledell való felhasználása miatt érzékenyen megfenyítette. r. l.

— **A múlt napokban** a muraszombati iskolás gyermekek a templom udvarában egy arany jegygyűrt találtak; a tulajdonos kellő igazolás mellett Wilfinger Károly tanító úrtól bármikor átr-heti.

— **Vétkes bukás.** Ez előtt mintegy két esztendővel lett val a helyezve Herz Sándor, szentgotthárdi kereskedő vétkes bukás miatt. Ez úgyl-n a hó 22-én hirdette ki a harmadbírószeg ítéletét a szombathelyi kir. törvényszék, a mely Herz Sándor büntetését két heti fogházban szabta meg, po gári jogának 1 évig való felfüggesztése mellett.

— **Pezsgő, folyadékot** és más kényesebb tárgyakat tartalmazó postai küldemények gondos csomagolása. A község és a pezsőg, a bort s ifléle folyadékot tartalmazó palackokat rendszeren ládába csomagolva adja ugyan postára, azonban gyakran a palackok a ládában oly rosszul vannak elhelyezve, hogy a gondosabb kezelés mellett is nem ritkán egyes palackok eltörnek, sőt még más küldeményekben is kárt okoznak. Minthogy a felvevő postahivatalok nincsenek azon helyzetben, hogy megítélhessék, vajjon a küldemény belül jól van-e csomagolva, minthogy továbbá a kincstár nem szavatol oly kárért, melyet a feladó a küldemény feladására vonatkozó postai szabályok szem előtt tévesztése, pl. elégtelen vagy ezeltszerűen csomagolás, által maga okozott, illetve magára hárított, valamint általán nem szavatolt a folyadékok kifolyásáért, törékeny tárgyak előtérseéért stb., a postát igénybe vevő községnek a következőkre figyelmeztetem: 1) Folyadékoknál (pezsgő, bor, stb.) arra kell vigyazni, hogy az egyes palackok a ládán belül oly szorosra legyenek elhelyezve, hogy ne mozgathassanak. 2. Levágtott virágokat, és virágocokokat vatta közé kell tenni s úgy elhelyezni, hogy a szállításkor a tartály oldalaihoz oda ne ütődjenek. Más élőnövényeket, de a művirágokat is, különösen ha nagyobb tért foglalnak el, oly módon kell csomagolni, hogy azok minden oldalról kellően védve legyenek. 3. Gyümölcsöt leg-alább papíroszálányok közé kell rakni, hogy öszse ne zússáék. 4. Vaját és szirt vizatlanul kell csomagolni s vagy faláladban vagy a mi még ajánlatosabb, bádögsemelemezbe tenni. Zsiradékok tartalmazó küldemények csak kettős tartályba csomagolva adhatók postára. Friss hús kosarakban és zsákokban is lehet szállítani, de a huzdarabokat a zsákon belül borenzettelt áztatott vászonba kell burkolni. 6. Tojást száraz, tiszta, szuglatlan szecskába vagy polyva közé tette erősebb ládában kell feladni. 7. Gyúnyanyagokat, a mennyiben a postai szállitásból kizárva nincsenek, a Magyarországi Rendeletek Tára 1885. évfolyamának 431. és következő oldalán foglalt 3507., illetve 11299 sz. rendelkezések megfelle-

lőn kell esomagolni. 8. Értékesebb tárgyakat, kivált ha nedvesség vagy dörzsölés által könnyen megsérülnek, viaszos vaszonba, bőrből vagy vászonból körülburokolt dobozba, törékeny tárgyakat polya vagy szőnye bűvölés erővel szűkebb szűkületű ládába kell elhelyezni. 9. Ékszereket és drágaságokat, tokba elhelyezve, azonnali vászonnal körülburokolt erős fadóbozba vagy faladéskába zárva jól körül kell köztölni. 10. Értékes tárgyakat tartalmazó csomagok pesztisérre kizárólag jömnőségű erős, finom pesztisziást és vésett pesztisziót kell használni. Ékszerket és drágaságokat tartalmazó küldeményeknél a pesztisziótól tisztaságára és olvas-hatóságára kiváló gondot kell fordítani. Az utóbb említett küldeményeknél a czim mindig, de a többiekénél is lehetőleg magára a külső burkolatra, gőnyöletre, tartályra irandó. Ha a külső burkolatra írni nem lehet s a küldemény sem ékezetek, sem drágaságokat nem tartalmaz, a czimet papírralra is lehet írni, de ezt egész hátréjjával a küldeményre tartósnál rá kell ragasztani s oly módon megvédeni, hogy szállításközben le ne váljék. Folyékony vagy törékeny küldeményeknél a külső tartályra figyelemzető idom, jel, pl. a szokásos palack sá, alak rajzolandó; ugyszintén megfelelő megjegyzéssel látandók el a halikrák s gyorsan rouló tárgyakat tartalmazó küldemények. Budapest, 1892. márcz 11-én.

Baross, s. k.

Az első bika-árvérés Múraszombatban f. hó 9-én tartották meg. Mindennek a kezdés nehézséggel jár, ezt tapasztaltuk itt is. Közéig inkább még deig hozzá vannak szokva, hogy csak a felsőbűz parancsára várnak; a maga jószágukból valamit — tán ép helyes — tonni még nem képesek. De biznak, hogy idővel ez is másként lesz. A beszerzett 5 apaállat közül Volgyes, Bokrács, a bathyányfalvi uradalom, Mura-fizes, Múraszentcs közsegék egy-egy Pinzgau Simmenthali keresztelésűt tartottak meg. Egy pinzgaui tiszta verű bika 104 forint az egylet tulajdonában maradt s Bicz János egyj. tag ur istállójában barmikor megtekinthető, esetleg meg is vásárolható.

Harez a pronospora ellen. Varga Ferenc műháisi géplakatos olyan szerkezeti pronospora fec-fenékűt készített, mely — szakértők állítása szerint — az eddigieket felülmúlja. Készülékét fölhozza Budapestre, ahol egy szakértőből álló bizottság megvizsgálta és czélországunk talán. A földmívelési miniszterium tíz darab ilyen permetezőt rendelt meg Vargánál.

Nagy erdőzések. Az Eszék melletti Csepjn közseg, „Lug” nevű nagy erdejében — hol a tűz tavaly 100 holdat tett tönkre — mult hó 27-én ismét 60 hold erdő égett le. — Használókép tűz ütött ki a Normann-Ehrentels gróf uradalom valpói erdejében, melyet azonban sikerült eloltani még mielőtt nagyobb mérvet öltött. — B-Zufalusi közseg erdejében március hó 30-kán szintén tűz keletkezett, mely rövid idő múlva 500 holdnyi területen elhamvasztotta a frissen ültetett csemekéket. Mind a három esetben kiderítette a vizsgálat, hogy a tűz bűnös gyújtogatás eredménye volt.

Hévíz bérbeadása. Hévíz fürdő bérbeadása b-fjezetett tény. Egy, budapesti orvosok és főképezésekből álló konzorciummal Hévíz bérbeadása iránt mult hó 20-án megkötött tárgyalás eredménye vezetett el a bérbeadásról márc 10 napokban alá írt irva. A bérleti idő 35 évre van megállapítva. A bérlo konzorcium nagymérvű beruházásokat fog Hévízen teljesíteni, egy testgyógyászati intézetet massage-kurával felállítani, új fürdőházat és lakóházakat építeni s minden elkövetni, hogy ezen pártalan gyógyhatású fürdő egy ismert előkelő fürdővé legyen.

Hatalos játék. B-ésben különös módon halt meg a kis Thorand Ferencz. Ugy találék meg a pinczében az ajtófélfára akasztva és kezdetben csaknem azt hitték, hogy öngyilkossá vált. Később derült ki, hogy a szegény fiucska Antal nevű öcsésével játszott és mikor minden játékot meguntak, a hóhérosú jutott eszébe. — Antal vállalta magára a hóhér szerepét és oly szerencsétlenül kötötte fel Ferenczet, hogy megfulladt.

Lopás. Mult hó 29-én virradóra Mlinarics János bellatinzi lakos kamaráját feltörték és abból 70 frt értékű fehérneműt loptak el. A tettesek azonban nem sókáró örülhettek zsákmányuknak, mert Hunyady Sándor helybeli csendőrszervező ebersége csakhamar kikutatotta azokat Horváth Iván (Foeza), Horváth Mihály (Miska) és Baranyai József (Józsi) kizsombati és Horváth Vincez (Schleifer) nalmostói czigányok személyében. Ügyes vallatással előkerült a nagy furfangulak elrejtett holmi is, — egy része a kizsombati erdő egyik odvas fájában volt elrejtve, másik része pedig a két grányira fekvő vaslaki erdő sűrűjében várta gazdáját. A tettesek zsákmányukkal együtt az alsó-lendvai kir. járásbírósnak, mint illetékes hatóságoknak lettek kiszolgáltatva. r. l.

Vucskás Máttyás bodohgyei illetőségű családól, ki azon időben Pubán József helybeli kántortanítónál szolgált, a mult év őszén ismeretlen tettes 25 frt értékű ruháját ellopta. A to-

vaj most megkerült Vucskás akkori szeretője Horváth Franciska barkóci illetőségű család személyében, kinél az elloptat ruba egy része meg is találtatott. A csendőrség letartóztatta s a kir. lyi járásbírósnak átadta.

Husvétli vásárunk igen látogatott volt, amit különösen annak is köszönhetünk, hogy az egyik rendez látogatója — a loc-pocs idő elmaradt. Szarvasmarha-vásárunk az új vásártéren jónak mondható. A felhajtott 730 darabból el lett adva 216.

Élérkezett a várva várt kikelet, a rideg zord tél után. A hócs Margitsziget is tavaszi mezebe kezd öltözni. Pár gyügyednek, világra szóló hírességű pázsittertel kiözölnek és gyönyörödtek a szemet; a megzsolát fülemile is, mely előbűrt a hallgatott. A Margitsziget pártalan szép zöld pázsitai s a fülemile Európá-szerzte híres és mindegyikük, kinek csak egy talpaiznái földje, kis ligete van, nagyon óhajtan, hogy megszeresse magának a Margitsziget s két specialitását, gyönyörűt. Am a hova neki tetszik s ha a mi nem tetszik, óvato oda is fér vissza. Ellenben a szép pázsitot mindenki könnyen megszerzheti, annak inkább, mivelhogy a Margitsziget gyönyörű pázsitához is egy budapesti magkesereskedő szállítja a fűmagot. É b-ársónyszerű úde zöld gyepet, melyet Mauthner Odón budapesti magkesereskedő kombinált fűmagkereskedővel készítenek és mely nemcsak a Margitsziget, hanem egész Itáliában a magyar királyságban is magkesereskedelmek is díszére válik, mindentől könnyű megteremtetni saját területén a Mauthner-féle fűmagkesereskedő alkalmassával.

Vegyes rövid hírek.

A megyéből. Város-Szalónakon dalegy-süllettel kapcsolatosan zene-egylet van alakulóban. — **Deidinsky Viktor** 5-ik oszt. gymnasiumi tanuló Szombathelyről ellétt. Közörik. — **A Szombathelyi egyházmegyei tanitógyűléslet** központi bizottságának gyűlése március hó 31-én volt Szombathelyen a püspöki iskolában és a folyó adminisztrációsális ügyeket intézte el. — **A nádassdi erdőböl,** mely a Nádassy grófnak tulajdon. szőlővel hód cserfaerdő légeett. A cserézébe főzött az erdőben, a hógrács körül lévő avar tüzet logett és az erdő egyszerű lágokban állott. A kár nagyságát eddig még hozzávetőlegesen se lehetett megállapítani. — **Szombathelyi Lapok** czimmal a „Vasmegeyi Lapok” szerint legközelebb új, nemzeti-parti hetilap fog Szombathelyen megjelenni. — **Ugy hírlök,** hogy Közégtől Lékáig vasutat szándékoznak létesíteni.

A hazából. A magyar néző- és építészegylet mű- és középítési szakosztályai a napokban állót tartottak, melyen különösen az 1895. évi kiállítás területének megválasztása forgott szóban. A gyűlés arra az eredményre jutott, hogy a tagok nemzeti, lehetőleg történelmi kiállítás óhajtanak állandó t-ületen, végleges épületekkel. A kifejtett nézeteket emlékiratban fogják a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjeszteni. — **Fiume városa** nagy előkészületeket tett, hogy Bathyány Lajos gróft, az új kormányzó méltó fényvel ünnepele e hó 10-én, székfoglalásakor. — **Junius 8-án** lesz 25 esztendője, hogy Ferencz Józsefet magyar királyla koronázták. Ezt a napot a főváros nagy fényvel akarja megünnepelni s a főváros szertái közgyűlésén választottak is majd 10 tagu bizottságot, melyen az ünnepep rendezése jut feladatul. — **Az „Orsova”** nevű csavargózból a Vaskapunál a dynamit robbanások által felvert hullámok a sziklás parthoz ütöttek s ennek következtében leket kapott s elsüllyedt. A gépész s két hajómunkás alig tudtak megmenekülni.

A külföldről. **Hamburgban** légegett egy nagy rakta. Az összes kárt több millióra becsülik. — **Egy buenos-agresi távrat** szerint Mittagrose braziliai tartományban forradalom ütött ki. — **A Bessemer-féle** (Alabama) dynamit-gyártás robbanás történt, mely alkalommal 6 ember megöltet, számos épület meggyuladt. A földrakadás 5 mérföldnyire is érezhető volt. — **Az amerikai észak-nyugati államokban** tetemes kárt okozott a forgószél, melynek számosan estek áldozatai és a mely egész városokat elpusztított. — **Peterdrről** írják, hogy a löporgyárnak, a füst nélküli löpor készítésére szolgáló osztály szarított kamrájában ápr. 4-én este 250 pud piroxilinn felrobbant és az épület kilence munkással levegőbe repült. A romok és a munkások testrészei 200 méternyire repültek el.

Irodalom.

Kenyer.

— Alkalmi lap az árvaszegy isüsegsek javára. —

A vasárnap megjelent összes fővárosi újságok visszhangzanak attól a sok dicserettől és elismeréstől, melyel a „Magyar Géniusz”-nak „Kenyer” czimú emléklapját fogadták. Valóban oly fényes e lap, amilyen még magyar nyelven nem jelent meg, akár gazdag tartalmát, akár a külső díszet tekintjük. Ha nem a legnevesebb intézőktől vezéreltetve jöteknöznyezára jelent volna meg ez emléklap, még akkor is azt kellene írniunk, hogy a szellemnek e gazdag kincsétára nem hiányozhatik egyetlen előkelő család asztaláról sem.

A „Magyar Géniusz”, mely ezt a nagyértékű diszaplat ingyen küldi előfizetőinek, ugyancsak bebizonyítja, hogy létre-hétre mindinkább beváltja a hozzá fűzött nagy igény ket s ma már pártalanul áll a új szírtálat lapok között. — A „Kenyer”-ról a Fővárosi Lapok” egyik tárczájában következőleg emlékezik meg:

„**Kenyer.**” Alkalmi lap az árvaszegy isüsegsek javára. A „Magyar Géniusz”-nak ez a 13. száma is külön 1 frtot kapható. Harmadik lapja terjed és emlékmondatok, versek, novellék alkotják tartalmát, melyet a sok illusztráció még gazdagabbá tesz. A tartalom előkelősége az alkalmiságon felül emeli e számot.

A lap élén **József főherceg** következő sorai olvashatók: „Bü-n hazánkunk vadregényes, havi szerkeztől üveztél szép vidékének szegény, de szorgalmatos népe, mert eltagadták tőle a zord idő és a föld szanyu termése, egy évi keserves munkának gyümöleseit és a nyomon legfelékezőnyelbibe: az óség győtri földvidéki ayaifiainkat. De ne féljetelek, adott az isteni gondviselés kies alföldi rónáinkon annyit, hogy osztokodhatunk veletek addig is, míg a meleg nap újra megérlelti völgyeteitöknek most áru, hóborított hantjainkat csírát. Ne sirjátok! élnek még is szeretnek magyar rokonaitok.” — **Baross Gábor** ezt írta: „A munka — kenyer.” — **Szőgyény László** ezt: „Az élet sem szerencsétlenség, sem pusztá gyönyörűség; — egy komoly feladat az, melyet becsüllettel teljesíteni kell.” — **Gróf Bánffy Deszö** ezt: „A felvidéki éhezőknek mindenek felett és előtt kenyérré és nem élmés ötletekre van szükségük, azért szabadjon nekem, ki az első szükségleten kívánok segíteni, az idecsatolt 20 frttal kenyérré valót nyújtani.” — **Munkácsy Mihály** száz forintos utalvány is be van mutatva másolatban. — **Gróf Zichy Géza** ezt írta: Aki felebarátjának halálát kívánja, az lelkeben gyilkolt, aki pedig szülőkölde embertársát nem segíti, az a kegyetlen sors büntérsá.” — **Jókai Mór** egy 1856-ban írt lapot küldött: „Az éhhalál szármatlan, földön eszűró mély, mely lábár körmeivel belekapaszkodik áldozatába, hurezoltatja magát vele napokig, míg a kintzött lerogyik alatta s elveszi az almat attól, aki fetengre kéri a gyorsan ölt könyöröltes halált.” stb. — **Guggenberg** exredés és az új orsz. képviselők közül is sokan küldtek aforizmakat. Nagyobb czikketek, novellekkel, elmefuttatásokkal képviseltek: **Degré Alajos,** **Acsády Ignác,** **Adorján Sándor,** **Békési Antal,** **Bencziknyé-Bajza Lenke,** **Beöthy Zolt,** **Gosdu Elek,** **Gonda Deszö,** **Silberstein (Ótvás) Adolf,** **Szabolcsi Lajos,** **Szilinsky Mihály,** **Relle Irén,** **Szemesványi Miklós,** **Szatmári Mór,** **Schwarcz Gyula** és még számosan. **Hevesi József** és **Karcszag Vilmos** szerkesztők tartalmas emlék-számot hoztak össze.

A technikai beosztás is ügyes: van lap, mely csak emlékmondatot tartalmaz, míg más verset és prózát vegyesen; egy-egy rajz elfoglal egy egész lapot, míg mások a szövegben tarkálnak. Szóval egyszerű lapozgatásnál is annyifélté talál az olvasó, hogy szivesen néz bele újra meg újra. Eredeti ötlet **Porzoltné-Lukács Jenika** népszínházi tagi e mondata: „Soknak a művészi kenyere olyan, mintha csak — Árvaszegyben süttötek volna.”

Verset veterán és fiatal költők nagy számmal küldtek. Így: **Jakab Odón,** **Szabó Sándor,** **Érdödi Sándor,** **Erdöi Béla,** **Prém József,** **Hunyady Margit,** **Ábrányi Emil,** **Komáry József,** **Szalay Fruzina,** **P. Thewrewk Emil,** **Tóth Lőrincz,** **Szabolcsa Mihály,** **Döczy Lajos,** **Iványi Jenő,** **Vézi József,** **Bartók Lajos** stb. Mutatóul ezt a rövidke **árvaszegy** től népdalt írjuk ki a sok közül, mint népköltészeti terméket az inséges földről:

„Ablakomom rózsát . . .
Nagysekeres erre jó;
Üti, veri a gabát,
Még sem húzza szekerét.

Házuuk előtt nagy a sár,
Nagysekeres erre jár.
Erre, erre sekeres,
Engem és mást ne sekeres.

Kicsiny ablakom alatt
A sekeres elment;
Ha elakad, uti marad.
Megeszkösünk
Három rövid nap alatt.”

Írók, vers- és prózáírók 127-en adtak közleményt az emlékszámba (Mírki Sándor egy Liszt-reliquiát is). Rajz 19 művésztől találnak a füzetben. Nagyobb rajzot Baditz Ottóól, Benczur Gyulától, Kacziány Öllöntől, Mesterházy Kálmántól, Piske Gézától, Taly Antallól, Koskovic Ignációl. A füzethez külön mellékletként van csatolva **Mária Dorottya főhercegnő,** **József főherceg** leányának igen szép rajza. A rajz a **fűmeci kert egy részlelt** ábrázolja, kitalással az öbölbe s mint József főherceg rajza, maga is új, következő növények láthatók rajta: **Cosus daniel,** **Chameopros** -ceolsa (gyümölescel), **Catal maltempo,** **Scoglio San Marco** stb. A rajz különben is igen gazdag tartalma s a fényes kiállítás emléklap egyik díze, az emléklap ma már minden könyvkereskedésben kapható.

